

מאמר על מאגר נתוני אשראי

המאמר מבוסס על מידע מאת הרב ישראל גוטמן – מנהל מקצועי בארגון מסילה

כללי

- (1) כללי ההתנהלות של הבנקים מול הלקוחות המבקשים הלוואה או אשראי, עברו מהפכה גדולה בחודשים האחרונים.
- (2) כל הנתונים הפיננסיים של כל אחד מאיתנו ממקורות שונים (בנקים, חברות אשראי, רשויות, גופים ציבוריים) – נכנסים למאגר כולל בשם "מאגר נתוני אשראי".
- (3) המאגר הנ"ל נותן מידע רב וציון להתנהלות הפיננסית שלנו. המאגר מנתח אותנו מבחינת הסיכון שלנו כלקוחות. על סמך זה הבנק (או כל מערכת אחרת) יכולים להחליט, האם לאשר או לדחות בקשות להלוואה, באלו ריביות נקבל הלוואה/משכנתא, האם יאפשרו לנו פתיחת חשבון או הגדלת מסגרת אשראי (אוברדראפט) וכו'.
- (4) המאגר מקבץ נתונים של 3 שנים אחורנית ובודק למשל: כיצד ניצלנו את מסגרת האשראי ועד כמה, האם חרגנו ממסגרת האשראי, האם פיגרנו בהחזר הלוואות, מה מספר ההלוואות שיש לנו, האם ה"ק לא כובדה, כמה חשבונות בנק יש לנו, האם יש לנו עיכול מצד ג' וכו'. כל נתון שלילי במסגרת הנתונים הנ"ל, גורמים לנו להיות לקוח עם סיכון שהמשמעות הכספית שלו לגבינו תהיה גבוהה (או דחיית בקשת הלוואה או קבלת הלוואה בריבית גבוהה).
- (5) הגזרה הינה קשה. כבר היום כ-30% מהציבור מסורב לקבל משכנתא והמספר עוד צפוי שילך ויגדל (והלואי שלא).
- (6) נתון זה יכול להיות גורלי, שכן הורים או זוג יכולים לעמוד בפני שוקת שבורה עקב סרוב בנק לתת משכנתא/הלוואה או לחילופין, כן לתת לנו הלוואה/אשראי, אבל בריבית גבוהה גבוהה.
- (7) כוונת בנק ישראל היתה טובה (כך אמרו לנו), אבל זה בבחינת רצה לברך ויצא מקלל.
- (8) המערכת הינה מבוססת על מידע ממוחשב, שמקבל מידע אוטומטי עלינו מגורמים שונים, לפי אלגוריתם שתוכנת. אין שליטה ידנית לווסת את הנתונים – וזה גורם לעיתים לעיוותים בלתי הגיוניים.
- (9) דוגמא אבסורדית: מי שאין לו כל מסגרת אשראי בחשבון הבנק שלו, ומידי פעם חורג בשקלים בודדים – נחשב כבעל סיכון גבוה יותר ממי שיש לו מסגרת אוברדראפט מאושרת, והוא נמצא במינוס גדול הרבה יותר, אבל, עדיין בתוך המסגרת...
- (10) דוגמה נוספת: מי שחזרה לו הוראת קבע אחת מלפני שנתיים, עלול להיות מסורב לקבל משכנתא – עד שיחלפו 3 שנים מיום אי כיבוד הוראת הקבע.

מה משפיע על הדרוג ומה ההמלצה לעשות

מה משפיע לרעה	המלצות לשיפור
צק ולו בודד שחזר – משמעותו דרוג שלילי	מעקב הדוק אחרי צקים שניתנו. לוודא שיש כסף בחשבון ביום הפרעון. אם אין כיסוי עדיף לשקול ביטול הצ'ק או אז לא משפיע על הדרוג (יש לקחת בחשבון השלכות אחרות למשל הוצאה לפועל)
ריבוי חשבונות עו"ש – מוריד דרוג	לסגור חשבונות מיותרים ולצמצם לחשבון אחד או שתיים לסגור או לאחד הלוואות
כמות ההלוואות. כל הלוואה אפילו קטנה נחשבת כהלוואה	לבקש הלוואה עם מטרה ספציפית כמו הלוואה לרכב, או לשיפוץ דירה וכו'
הלוואה מהעבר שהוגדרה "כהלוואה לכל מטרה" משפיעה לרעה על הדרוג	לסלק הלוואות או להעביר תשלום חודשי לחשבון שאינו של הלקוח
גובה ההחזר החודשי של סך ההלוואות משפיע מאוד על הדרוג במיוחד, שבדרוג לא נלקח בחשבון הכנסות הלקוח	לבדוק היטב פרעון הלוואות/משכנתא, ולדאוג שיהיה כיסוי
כל פיגור של החזר הלוואה או משכנתא שחזרה (בסכום מעל 200 ₪ ומעל 30 ימי פיגור)	לא להגיע לקצה מסגרת האשראי בכל ימי החודש, או להגדיל מסגרת אשראי (וכמובן לא להשתמש בה)
ניצול גבוה של מסגרת האשראי (המאושרת), מוריד משמעותי את הדרוג	לעשות מאמץ לא לבקש דחית תשלום. (יש מי שאומר שדחיית משכנתא בתקופת הקורונה, לא תשפיע לרעה) לדאוג שלא להגיע לשם. להתנהל חכם תקציבית ולצמצם הוצאות בסדר עדיפות משני.
בקשה לדחיית משכנתא בכמה חודשים	חריגה ממסגרת אשראי מאושרת
העמדת מסגרת אשראי חריגה חד צדדית ע"י הבנק למספר ימים (במקום להחזיר צ'ק, הבנק מגדיל זמנית את מסגרת האשראי כדי לתת שהות ללקוח לכסות את המינוס החריג)	לא להשתמש בשום אופן במסגרת חד צדדית
מספר כרטיסי אשראי רב	לצמצם או לאחד כרטיסי אשראי
מספר רב של מסגרות אשראי בנקאיים וחוץ בנקאיים. כל מסגרת נוספת של כרטיסי אשראי מורידה בדרוג	לצמצם או לאחד כרטיסי אשראי
ניצול גבוה וחריג ממסגרת כרטיס האשראי	לצמצם שימוש בכרטיס לתשלומים או להגדיל מסגרת
שימוש חריג בכרטיס האשראי (עקב חתונה וכו')	לצמצם שימוש בכרטיס אשראי בתקופה זאת ולעבור לאמצעי תשלום אחר (כפוף לחוק המזומן)
הוראת קבע שחזרה מסיבת אכ"מ בלבד (אי כיסוי מספיק) מעל 200 ₪ נותנת דרוג שלילי. ה"ק שחזרה עקב ביטול הרשאה או סכום שגוי – אינה נחשבת כמשפיעה בדרוג	לעקב אחרי מועד הורדת ה"ק או העברת ה"ק לכרטיס אשראי. יש לבטל ה"ק לא פעילות (שלא יחזרו לפתע לפעול מחדש ללא ידיעתכם)

איך נדע מה הדרוג האשראי שלנו

- ניתן לקבל פעם בשנה דוח חינם בטל' 6194*. הדוח יכול להשלח למייל.
- הדוח כולל כ- 40 דף.